

En intressant fjärilbok

Fjärilar är populära djur och det kommer ständigt ut nya böcker om dem. Den senaste är:

Dal, B. *Fjärilar i naturen. Europas dagfjärilar. Nordeuropa*. Wahlström & Widstrand, Stockholm 1978. Pris 35–40:–.

WW's naturserie torde vara känd för de flesta, inte minst genom fågelböckerna. Målsättningen med denna serie är att presentera djur och växter som de är i naturen. Nu har alltså turen kommit till de europeiska dagfjärilarna (Europa väster om Sovjet samt Nordafrika). Björn Dal har tagit sig an att göra detta arbete och en lämpligare person finns inte. Han är en utomordentligt skicklig tecknare eller artist som det hette på David Ljungdahls tid. Man får gå tillbaka till denne man för att hitta en jämbördig fjärilsillustratör. Dessutom är Björn Dal en av landets absolut främsta dagfjärilkännare.

Boken är den första volymen av fem och behandlar alla arterna i Norden (exklusive fjällkedjan) och på Brittiska öarna. Boken är på några avgörande punkter annorlunda än andra fjärilböcker. För det första är arterna ordnade biotopvis (6 olika biotoper). Varje art är beskriven i text och bild i den biotop arten främst påträffas. Dessutom är arten avbildad på de biotoper där den också kan förekomma så att man snabbt får en bild av vad man kan vänta sig på en viss biotop. Illustrationerna är mycket generösa. Båda könen är avbildade (om det finns någon skillnad mellan dem) liksom över- och undersida. I några fall avbildas även övervintrade exemplar (de stora fuksarna) och som sagt det finns en bild på varje art på varje ställe i boken där man kan behöva veta hur den ser ut.

För det andra är det levande exemplar som avbildas – sittande eller flygande. Detta ser mycket trevligt ut och är instruktivt, ty få insekter är så lämpliga att studera direkt i naturen som dagfjärilar. Någon kanske tror att denna avbild-

ningsmetod skulle försvåra bestämningen av spända fjärilar. Så är ingalunda fallet. Djuren är avbildade så att deras utseende tydligt visas, dessutom har bakvingens undersida avbildats extra och bredvid varandra för sådana grupper där arterna är svåra att skilja åt ex. de små pärlmorfjärilarna, vissa blåvingar. Ja, det är ingen överdrift att påstå att dagfjärilar aldrig avbildats bättre än i denna bok. Detta gäller både estetiskt och ur bestämningssynpunkt. Jag har jämfört med bilderna i Higgins & Riley: Europas fjärilar, som ju är fina, eller rättare sagt var, eftersom de förbleknat avsevärt efter jämförelsen med Björn Dals bok. Hans bilder ser helt enkelt mer äkta ut. En bidragande orsak därtill är det precisa trycket.

Texten då. Den är kortfattad som sig bör, koncentrerad till väsentligheterna samt kunnigt och kritiskt skriven. Även där tas "fältkaraktärer" upp såsom hur fjärilen ser ut i flykten. Utbredningen visas på kartor, en för varje art, där förekomsten inom det område som denna volym behandlar visas med en färg och förekomsten i resten av området (som hela serien behandlar) visas med en annan färg. Detta system med olika färger ger ett något förvirrat intryck. Ja, det finns faktiskt något negativt att säga om boken också. En annan sak som inte heller är riktigt perfekt är att några bilder inte är så bra som de borde (faktiskt), nämligen den bild som visar vitfjärilarna samlad och den ena violett kantade guldvingehannen som har fått en egendomligt blek översida. Ytterligare en sak är att den stora likhet som finns mellan puktörne- och adonisblåvinge inte påpekats och följaktligen inte heller skillnaden mellan dessa arter. Nåväl, detta är bagateller.

För att slutligen uttrycka vad jag känner för denna bok, vill jag säga "grattis" till Björn Dal och "skaffa boken" till alla andra.

Per Douwes